

Von Smit

Von Smit je slobodni snimatelj koji je pogođen u mobilni telefon dok je ekskluzivno snimao masakr u Prekazu.

On je organizovao i snimio prvi intervju bez maske sa pripadnikom Oslobođilačke vojske Kosova, Fehmijem Ldrovcijem. Snimio masakr u Obrinju i, nakon što je tajno ušetao na Kosovo iz Makedonije, snimio je kako britanski padobranski puk stiže na Kosovo helikopterom tokom intervencije NATO-a. Von je sa njima krenuo na aerodrom da se suprotstavi Rusima kada ih je pozvao britanski general Ser Majk Džekson.

Von je pionir vesti koji je osnovao "Frontline Club" u Londonu 2003. godine kao društveno preduzeće za zagovaranje nezavisnog novinarstva i promovisanje boljeg razumevanja međunarodnih vesti i njihovog izveštavanja.

Tokom 1990-ih Von je radio kao nagrađivani nezavisni snimatelj i novinar video vesti koji je pokrивao ratove i sukobe u Iraku, Avganistanu, Bosni, Čečeniji, Kosovu i na drugim mestima.

Za to vreme je takođe osnovao i vodio "Frontline News Television", agenciju osnovanu da zastupa interese mladih novinara koji su želeli da prošire okvire svoje profesije.

Tokom tih turbulentnih godina, koje su počele padom komunizma i trajale do 11. septembra, honorarni fotografi "Frontline" snimili su neke od najboljih snimaka sukoba širom sveta.

Sam Von je snimio jedini nekontrolisani snimak Zalivskog rata 1991. godine, nakon što je blefirao put u aktivnu jedinicu dok je bio prurušen u oficira britanske vojske.

Rad "Frontline Television News" zaokupio je maštu generacije mladih honorarnih fotografa. Njegova istorija je nedavno detaljno opisana u knjizi „Frontline: Istinita priča o britanskim svojeglavcima koji su promenili lice ratnog izveštavanja“, Dejvid Lojn iz BBC-ja.

Rizici koje su novinari "Frontline" preuzeli su bili veliki i osam članova ili bivših pripadnika ubijeno je tokom rada na terenu. Klub "Frontline" posvećen je njihovoj uspomeni. I sam Von je upucan dva puta, ali se oba puta izvukao sa lakšim povredama.

Kao honorarni snimatelj Von je osvojio, bilo pojedinačno ili kao deo tima, 28 nagrada za vesti. Mnoge od njih za "The Valley", film koji je Von producirao o ratu na Kosovu, koji je i dalje jedan od najcenjenijih dokumentarnih filmova prikazanih na britanskoj televiziji "Channel 4".

Za vreme koje je Von radio kao honorarni snimatelj, radio je za mnoge od vodećih svetskih televizijskih stanica i postao zagovornik veće podrške honorarcima koji deluju u ratnim zonama.

Pre nego što je osnovao "Frontline", Von je bio kapetan Grenadirske garde britanske vojske, služeći u Severnoj Irskoj, na Kipru i u Nemačkoj. Bio je kapiten streljačkog tima Britanske vojske i pobedio je na vojnom prvenstvu u gađanju puškom.

Von je izabrani predsednik "Frontline Freelance Register", FFR, jedinstvenog tela sa više od 1.500 registrovanih osoba koje promoviše odgovorno, sigurno novinarstvo i predstavlja honorarne novinare i lokalne novinare širom sveta.

Orla Gerin / dopisnica Bi-Bi-Sija sa Bliskog istoka

Orla Gerin je postala dopisnica Bi-Bi-Si Afrika sa sedištem u Johannesburgu januara 2006. Pre toga je provela pet godina u centralnom birou Bi-Bi-Sija u Jerusalimu kao dopisnica sa Bliskog istoka, opširno izveštavajući o izraelsko-palestinskom sukobu. Istovremeno je pratila i dešavanja u Iraku.

Orla se pridružila Bi-Bi-Siju kao dopisnica 1995. godine, a januara 1996. počinje da izveštava sa zapadne obale američkog kontinenta sa sedištem u Los Anđelesu, prateći različita dešavanja, uključujući dodele Oskara.

Bila je Bi-Bi-Sijeva dopisnica iz Južne Evrope - stacionirana u Rimu - od jula 1996. do juna 2000. Tokom ovog perioda redovno je izveštavala o sukobu na Kosovu. Na početku borbenih dejstava 1999. godine srpske snage su je proterale iz Prištine, pa je o stradanjima izbeglica izveštavala iz Severne Makedonije. Po ponovnom ulasku na Kosovo – nakon što su NATO snage preuzele kontrolu – izveštavala je o konačnom povratku na hiljade ljudi koji su bili proterani iz svojih domova.

Orla je takođe opširno izveštavala o konfliktu u Baskiji u severnoj Španiji. Ona je bila prva koja je objavila prilog o prekidu vatre baskijske separatističke grupe ETA oktobra 1998, što je bila ekskluziva na svetskom nivou. Njen dokumentarac o ETA, emitovan na drugom kanalu Bi-Bi-Sija, bio je nominovan za nagradu BAFTA.

Od juna do novembra 2000. godine je izveštavala iz Moskve. Između ostalog, pratila je nesreću sa podmornicom u Kursku i bombaške napade na rusku prestonicu.

Pre Bi-Bi-Sija, Orla je radila kao spikerka, voditeljka i dopisnica irske RTE News. U to vreme je mnogo putovala, izveštavajući o istočnoj i centralnoj Evropi, bivšem Sovjetskom Savezu, raspadu bivše Jugoslavije i opsadi Sarajeva.

Orla je 1985. godine stekla diplomu iz novinarstva na Ekonomskom koledžu u Dablinu, a nosi i zvanje mastera na smeru filmskih studija Univerzitetskog koledža u Dablinu.

Orla je 2002. godine dobila počasno zvanje doktora nauka od Univerziteta u Eseksu i osvojila je nagradu za voditelja godine koju dodeljuje Londonski pres klub. Udruženje žena na filmu i televiziji Ujedinjenog Kraljevstva ju je 2003. nagradilo za izveštavanje o vestima i činjenicama, a 2004. godine je dobila zvanje Član Ordena Britanske imperije sa posebnim zaslugama za njen rad u radio-difuznoj sferi.

Džeremi Bouen

Od marta 2003. godine, Džeremi Bouen je specijalni dopisnik BBC Television News. Prethodno je u periodu od dve godine bio ko-voditelj jutarnjeg programa „Doručak“ (Breakfast), koji se od 2000. emitovao na prvom kanalu Bi-Bi-Sija.

Džeremi se Bi-Bi-Siju pridružuje 1984. kao novinarski pripravnik. Ubrzo postaje deo redakcije radija i dopisnik televizijskih vesti, da bi 1987. postao dopisnik Radio Njuz u Ženevi.

Kao iskusni ratni dopisnik, izveštavao je iz više od 70 zemalja, pokrivajući sukobe u Zalivskim zemljama, El Salvadoru, Libanu, Zapadnoj obali, Avganistanu, Hrvatskoj, Bosni, Čečeniji, Somaliji i Ruandi.

Džeremi je postao dopisnik sa Bliskog istoka 1995, a iste godine je osvojio nagradu za najboljeg novinskog dopisnika na Njujorškom televizijskom festivalu. Ovaj uspeh je ponovio i sledeće, 1996, za reportažu o atentatu na premijera Izraela Jicaka Rabina.

Izveštavao je sa Balkana u vreme rata na Kosovu 1999. godine, često u veoma opasnim uslovima, pa je jednom prilikom opljačkan pod pretnjom oružjem dok je izveštavao sa albanske granice.

Avgusta 1999. godine je predstavio poseban program u kome se bavio ispitivanjem posledica zemljotresa u Turskoj.

Rođen u Kardifu 1960. godine, Džeremi je pohađao srednju školu u istom gradu. Studirao je na Univerzitetu koledžu u Londonu, nakon čega odlazi na Univerzitet Džon Hopkins u Italiji i SAD.

Metju Prajs / Bi-Bi-Sijev dopisnik sa Bliskog istoka

Metju Prajs je Bi-Bi-Sijev dopisnik sa Bliskog istoka, stacioniran u Jerusalimu od marta 2004. Pre toga je bio dopisnik Bi-Bi-Sija iz Beograda od 2002. godine, a tokom tog perioda je izveštavao o događajima širom bivše Jugoslavije i Albanije.

Bi-Bi-Siju se pridružio 1994. godine kao reporter-pripravnik na lokalnom radiju. Potom je u periodu između 1995. i 1997. radio kao reporter Bi-Bi-Sijevog radija Linkolnšir, a onda i za Bi-Bi-Si Njukasl od 1997. do 1999. godine, gde je radio kako televizijske tako i radijske priloge.

Programu Newsround - Bi-Bi-Sijevom vodećem programu o aktuelnostima za decu - pridružuje se 1999. Za svoj rad je osvojio niz nagrada, a 2000. godine ga je Kraljevsko televizijsko društvo proglasilo mladim novinarom godine.

Zajedno sa producentkinjom Odri Nil i kamermanom Markom Mekolijem 2002. godine je osvojio nagradu BAFTA za izveštavanje iz Avganistana nakon pada Talibana sa vlasti. Tokom 2003. je izveštavao iz Zalivskih zemalja i Bagdada tokom i nakon rata u Iraku.

Marta 2004. postao je dopisnik Bi-Bi-Sija sa Bliskog istoka, radeći za televiziju, radio i veb-potrta britanskog javnog servisa.

Rođen u Londonu juna 1972. godine, Metju je diplomirao geografiju na Univerzitetu Kembridž 1994. godine.

Fergal Kin / specijalni dopisnik Bi-Bi-Sija

Fergal Kin je specijalni dopisnik Bi-Bi-Si Njuza stacioniran u Londonu u Bi-Bi-Sijevom svetskom servisu. Na britanskom javnom servisu radi od 1989, kada je postao dopisnik za Severnu Irsku. Avgusta 1990. počinje da prati Južnu Afriku, pošto je iz ovog područja izveštavao još početkom osamdesetih.

Od 1990. do 1994. godine Fergal je izveštavao o nemirima u opštinama u Južnoj Africi i o prvim izborima nakon završetka aparthejda, kao i o genocidu u Ruandi. Godinu kasnije, 1995, postaje dopisnik iz Azije, izveštavajući iz Hong Konga, da bi se dve godine kasnije vratio u Bi-Bi-Sijev svetski servis u Londonu.

Fergal se potom ponovo vraća u Ruandu 2004. godine, kako bi snimio specijalnu emisiju Panorama, kojim je obeležena desetogodišnjica genocida u ovoj afričkoj zemlji.

Od organizacije Amnesty International dobio je dve nagrade: 1993, kada je poneo priznanje „overall winner of the Amnesty International Press Awards” ili dobitnik Nagrade za štampu, i 1994, kada je osvojio televizijsku nagradu za dokumentarac o genocidu u Ruandi „Put u tamu” (Journey Into Darkness).

Novinarsku karijeru započeo je 1979. godine kao novinar medijskih kuća Limerick Leader i Chronicle, pre nego što je prešao u nacionalni dnevni list The Irish Press.

Fergal Kin je 1996. godine dobio Orden Britanske imperije za zasluge u novinarstvu.

Pol Vud / Bi-Bi-Sijev dopisnik o pitanjima odbrane

Pol Vud je imenovan za dopisnika Bi-Bi-Sija za pitanja odbrane u maju 2005. godine. Prethodno je bio dopisnik sa Bliskog istoka, a izveštavao je i iz Bagdada tokom invazije na Irak 2003, i iz Faludže tokom bitke za ovaj grad.

Godine 2004. je za svoj prilog iz Iraka osvojio televizijsku nagradu Beja Kalvados-Normandi za ratne dopisnike, kao i Zlatnu nimfu na televizijskom festivalu u Monte Karlu. Ove nagrade je dobio za priloge o razornom samoubilačkom napadu na iračke hodočasnike u Kerbali: dok su bombe eksplodirale oko njega i tima Bi-Bi-Sija, Pol nije prekidao TV prenos.

Bio je i drugoplasirani na dodeli nagrada Kraljevskog televizijskog društva 2005. za najbolji međunarodni prilog, takođe za izveštavanje o Faludži.

Bio je reporter Bi-Bi-Sija i iz Beograda i sa Balkana. Snimao je priloge iza linija srpskih snaga dok je putovao sa kosovskim gerilcima tokom NATO bombardovanja juna 1999. Takođe je izveštavao iz Hrvatske, Bosne, Severne Makedonije, Čečenije, Alžira, Libije, Saudijske Arabije, Sirije i Sudana, uključujući Darfur.

Prethodno je bio dopisnik Bi-Bi-Sija u Severnoj Irskoj i producent u redakciji Svetskog servisa u Buš Hausu. Pre nego što se pridružio Bi-Bi-Siju, radio je za lokalne i nacionalne listove. Diplomirao je političke nauke na Londonskoj školi ekonomije.

Kejt Adi / Bi-Bi-Si, voditeljka emisije „Od našeg dopisnika” (From Our Own Correspondent)

Kejt Adi, autorka i televizijska novinarka, gledaocima je postala poznata kao glavna dopisnica Bi-Bi-Si Njuza. Adi je jedna od najboljih reportera, a ujedno i jedna od prvih Britanki koja je izveštavala iz opasnih područja širom sveta. Poznata je i kao voditeljka emisije na Radiju 4 - „Od našeg dopisnika” - i gošća mnogih drugih radio i televizijskih programa.

Kraljevsko televizijsko društvo ju je u dva navrata proglasilo reporterkom godine; prvi put za njeno izveštavanje o opsadi iranske ambasade 1973. Osim toga, osvojila je međunarodnu nagradu Zlatna nimfa u Monte Karlu 1981. i 1990. godine, a 1993. je dobila Orden Britanske imperije.

Kejt je odrasla u Sanderlendu i diplomirala na Univerzitetu u Njukaslju gde je završila švedski. Bila je članica Narodnog omladinskog pozorišta. Kada joj vreme to dozvoljava, i dalje odlazi u pozorišta i galerije. Strastveni je čitalac beletristike i istorije, a bila je i u žiriju mnogih književnih takmičenja, uključujući Orange nagrade za beletristiku, Old Whitbread i Costa nagrade. Kejt je bila poverenica Imperijalnog ratnog muzeja, a njenu ilustrovanu istoriju muzejske izložbe o ženama u uniformi pod nazivom „Od korseta do kamuflažnog odela” (Corsets to Camouflage) objavila je izdavačka kuća Hodder & Stoughton u jesen 2003. povodom otvaranja izložbe.

Headline je 2002. godine objavio njenu prvu knjigu, The Kindness of Strangers („Dobrota neznanaca”), koja je zapravo osvrt na njen novinarski rad i u kojoj objašnjava kako je počela da se bavi novinarstvom. Ovo štivo je ostalo na listi bestselera Sunday Times-a čak 37 nedelja. Izdavačka kuća Hodder & Stoughton je objavila njeno delo Nobody's Child: The Lives of Abandoned Children („Ničije dete: Životi napuštene dece”) 2005. po kome je Bi-Bi-Si napravio serije dokumentarnih filmova: Found („Pronađeni”), i nedavno, Into Danger („U opasnost”), studiju o muškarcima i ženama koji rizikuju svoje živote zbog posla.

Ilaz Bylykbashi ¹

Ilaz Bylykbashi, rođen 16. maja 1955. u Baici u Lipljanu je rano tokom srednje škole u Gnjilanu razvio interesovanje za fotografiju. Studirao je Albanski jezik i književnost u Prištini, ali sa prekidima zbog problema. Pošto je bio primoran da radi kao student, Bylykbashi je počeo da radi kao kriminalistički novinar u studentskom listu „Bota e Re“. Njegova karijera je napredovala u fotografiji kada je menjao odsutne fotografe.

U julu 1982. Bylykbashi je postao fotoreporter „Rilindje“, gde je fotografisao značajne istorijske događaje na Kosovu od 1970-ih do 1990-ih. Njegov rad je dokumentovao ključne trenutke, uključujući masakr Jasharija i 58 ostalih u Prekazu. Bio je suočen sa nasilnim maltretiranjem srpskih vlasti tokom 1990-ih i bio je poznat po fotografisanju kritičnih incidenata, poput uklanjanja znaka „Rilindja“ i zamene sa „Gračanica“ na srpskoj ćirilici nakon što je Slobodan Milošević oduzeo autonomiju Kosova 1989.

Hazir Reka ³

Rođen u Uroševcu 1961. godine, on živi i radi između Uroševca i Prištine. Počeo je da radi kao profesionalni fotograf 1984. godine za časopis Bota e Re. Njegove fotografije su objavljivali vodeći časopisi u bivšoj Jugoslaviji (Mladina, Delo, Oslobođenje, Vreme, Start) kao i neki najprestižniji časopisi u (Njujork Tajms, Herald Tribjun, Liberation, Tajm, Vašington Post, Wolstrit Žurnal). Godine 1998. počeo je da radi za novinsku agenciju Rojters. On je pokrivaio proteste i rad na Kosovu, kao i ulaza NATO-a na Kosovo. Reka je takođe proveo neko vreme pokrivajući rat u Iraku. Izlagao je svoje radove solo izložbama u Zagrebu, Ženevi (Švajcarska), Neversu (Francuska), sa Žan-Fransoa Batistom, u Saudijskoj Arabiji i Barseloni. Na Kosovu je održao izložbu 2014. godine u Nacionalnoj galeriji Kosova. Godine 1991. je objavio tom fotografija Hodanje kroz mrak – Kosovo 1988-1990.

informacije o karijeri pronađene i preformulisane sa:

¹ <https://www.kultplus.com/intervista/ilaz-bylykbashi-shkreplet-e-te-cillit-u-bene-rufeja-qe-goditi-boten-me-te-verteten-e-kosoves-nen-okupimin-serb/>
<https://balkaninsight.com/2024/04/19/witness-to-violence-photojournalist-recalls-decades-of-documenting-kosovos-turbulent-times/>

² <https://balkaninsight.com/2024/06/07/framing-suffering-kosovo-war-photographer-opens-his-archive/>

³ <https://imagomundicollection.org/artworks/hazir-reka-exit-light-2/>

⁴ info provided by the artist

Besnik Mehmeti ²

(informacije o karijeri pronađene i preformulisane sa: <https://balkaninsight.com/2024/06/07/framing-suffering-kosovo-war-photographer-opens-his-archive/>)

Besnik Mehmeti je albanski fotograf iz Severne Makedonije koji je ušao na Kosovo u junu 1999. godine sa trupama NATO-a, dokumentujući razaranja i posledice rata, uključujući prizore spaljenih tela u kućama u regionu Prištine. Sada radi u Londonu kao video montažer u Al Džaziri.

Mehmeti je započeo svoju karijeru dokumentujući živote albanske zajednice u Severnoj Makedoniji 1995. godine, kao i proteste Albanaca u Londonu posle nemira na Kosovu. Vratio se u region 1998. godine tokom rata na Kosovu i pokrivaio NATO bombardovanje od marta do juna 1999. godine. Tokom ovog perioda, takođe je dokumentovao izbegličku krizu, beležeći teške uslove sa kojima se suočavaju raseljeni kosovski Albanci.

Nakon što je dvadeset pet godina čuvao svoje ratne fotografije, Mehmeti je sada spreman da podeli svoj rad i planira da objavi knjigu sa svojim fotografijama koje će dokumentovati rat na Kosovu.

Eliza Hoxha ⁴

Eliza je po struci arhitektkinja, ali je javnost poznaje i kroz mnoge druge angažmane poput muzike, fotografije, pisanja, umetnosti i politike.

Iznad svega, ona je urbana aktivistkinja u ratu i miru. Tokom 90-ih godina je bila angažovana u političkom nedeljniku „Zëri“ kao spoljna saradnica-fotografkinja. Posle rata se fotografijom bavila samo za svoje angažmane, dok je uz muziku i druge oblike umetničkog izražavanja proširila obim komunikacije sa javnošću. Ovom prilikom spominjemo projekte u kojima se angažovala po pitanju nestalih tokom rata na Kosovu, žrtava seksualnog nasilja, paralelnog sistema 90-ih itd. Čitav njeno umetničko opredeljenje je umetnički aktivizam. Pored više od 25 samostalnih izložbi, bila je deo i mnogih kolektivnih izložbi na i van Kosova.

U 2018. je predstavljala Kosovo na Venecijanskom bijenalu arhitekture sa projektom „Grad je svuda“. Autorka je knjige „Grad i ljubav“ i urednica knjige „Grad je svuda“.

Pored sopstvenih izložbi, ona je bila kustos niza izložbi, a neke od njih su bile sa posebnim naglaskom na umetnost i aktivizam žena na Kosovu.

Od 2003. godine radi na Arhitektonskom fakultetu/Odeljenju za urbanizam. Trenutno je i poslanica u Skupštini Kosova.

Tomas Dvoržak ⁵

Tomas Dvoržak rođen je u Nemačkoj 1972. godine, renomirani je fotograf koji je pratio glavna dešavanja od 1990-ih. Počeo je da putuje i fotografiše sukobe sa 16 godina, uključujući one u Severnoj Irskoj, Izraelu/Palestini i Jugoslaviji. Dvoržak je studirao fotografiju i jezike u Španiji, Republici Češkoj i Rusiji. Devedesete je proveo u Gruziji, producirajući knjigu „Kavkaz“ 2010. godine.

Njegova najistaknutija dela su „Taliban“ (2003), „M*A*S*H IRAK“ (2007) i „Feldpost“ (2013–18), u kojima je dokumentovao sećanje na Prvi svetski rat sa 1.568 razglednica. Dvoržak je fotografisao revolucije u bivšim sovjetskim republikama i izveštavao iz brojnih zemalja. Takođe je kustos, koji istražuje digitalnu kulturu kroz Instagram memove.

Tokom izbegličke krize 2015. kreirao je i distribuirao „Evropa – fotografski vodič za izbeglice“. Njegov projekat „Ratne igre“ pomerio je fokus na virtuelni „Zum“ svet tokom pandemije kovida-19. 2021. godine je objavio „Khidi – Most“, scenario/knjigu sa fotografijama o gruzijskim trupama. Dvoržak se pridružio Magnum Photos-u 2000. godine, postao je punopravni član 2004. a bio je njegov predsednik od 2017. do 2020. godine.

Pol S Refsdal ⁷

Pol Refsdal rođen je u Kongsvingeru u Norveškoj. Završio je Školu za oficire norveške vojske 1983. godine sa 19 godina.

Refsdal je izveštavao o raznim sukobima tokom 1980-ih, uključujući sovjetsko-avganistanski rat gde je upoznao britanskog pisca Džejsona Eliota, a radio je sa tamilskim separatistima. Takođe je pokrивao gerilske grupe u Latinskoj Americi, uključujući Gvatemalsko nacionalno revolucionarno jedinstvo i „Sjajni put“ u Peruu. Sarađivao je sa Oslobođilačkom vojskom Kosova 1999. godine kada je povređen i kasnije spašen uz pomoć ministra inostranih poslova Norveške.

Refsdal je 2009. godine dobio sredstva za proizvodnju dokumentarca o talibanima. Dok je prikupljao materijal u Avganistanu, kidnapovan je i držan radi otkupa. Prešao je u islam tokom zatočeništva i pušten je 12. novembra 2009. godine nakon pregovora u kojima je učestvovalo norveško ministarstvo spoljnih poslova. Dokumentarac „Fanget av Taliban“ (Zarobljen od talibana) objavljen je 2010. godine, nakon čega je usledila međunarodna verzija „Taliban: Behind the Masks“ (Taliban: Iza maski) koju je emitovao Si-En-En. Refsdal je nominovan za nagradu Rori Pek i doprineo je seriji koja je osvojila „National Headliner Awards“. Njegova knjiga „Geriljareporter“ (Gerilski izveštač) takođe je objavljena 2010. godine.

Refsdal je u leto 2013. godine proveo šest nedelja sa muslimanskim pobunjeničkim borcima u Siriji tokom građanskog rata opisujući ih kao simpatične, ali vojno amaterske.

Alan Čin ⁶

Alan Čin je američki fotograf, profesor i pisac koji je radio kao fotoreporter slobodnjak na raznim svetskim žarištima od 1996. godine, uključujući Kinu, Jugoslaviju, Avganistan, Irak, Centralnu Aziju, Egipat i Tunis. U Sjedinjenim Američkim Državama je dokumentovao suđenje Pokreta za građanska prava, posledice uragana Katrina i predsedničke izbore 2008. godine. Njegova karijera počela je fotografisanjem gušenja protesta na Trgu Tjenanmen 1989. godine.

Čin sa svojim radovima doprinosi Njuzviku (Newsweek) i Njujork tajmsu (The New York Times), radi kao urednik i fotograf u BagNews-u, i na poziciju je generalnog direktora „Facing Change: Documenting America (FCDA)“. Takođe predaje foto novinarstvo na Univerzitetu Kolumbija. Trenutno radi na knjizi o Taišanu, regionu njegovih predaka i osnivački partner je „Red Hook Editions“.

Činov rad na Kosovu doneo mu je nominacije za Pulicerovu nagradu 1999. i 2000. godine, a 2017. pobedio je na „Knight Foundation Detroit Arts Challenge“. Njegove fotografije nalaze se u kolekcijama Muzeja moderne umetnosti i Detroitškog instituta za umetnost. Rođen je i odrastao u kineskoj četvrti Njujorka.

informacije o karijeri pronađene i preformulisane sa:

⁵ <https://www.magnumphotos.com/photographer/thomas-dworzak/>

⁶ [https://en.wikipedia.org/wiki/Alan_Chin_\(photographer\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Alan_Chin_(photographer))

⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/P%C3%A5l_Refsdal

Endrju Testa ⁸

U karijeri dugoj više od trideset godina, Endrju Testa je intenzivno radio u Ujedinjenom Kraljevstvu, na Balkanu i na Bliskom istoku fotografišući probleme oko sukoba, ljudskih prava i životne sredine. Endrju je rođen u Londonu u Engleskoj 1965. godine. Fotografsku karijeru je započeo ranih 1990-ih radeći kao slobodnjak za listove Gardijan (Guardian) i Obzerver (Observer). Tokom čitave decenije dokumentovao je rastući ekološki protest i pokrete za prava životinja u Ujedinjenom Kraljevstvu. Svoju pažnju je 1999. godine usmerio na Balkan izveštavajući o ratu na Kosovu. Krajem 1999. godine preselio se na Kosovo, koje je koristio kao bazu za izveštavanje o događajima širom Istočne Evrope, Centralne Azije i Bliskog istoka. U Njujork se preselio 2005. godine gde je boravio pet godina. Sada živi u Londonu sa suprugom i dvoje dece. Poslednjih godina svoju pažnju je usmerio na politički preokret izazvan Bregzitom i njegove dugoročne posledice po Ujedinjeno Kraljevstvo i Irsku.

Redovni je saradnik Njujork tajmsa (New York Times) i njegov rad je naširoko objavljivani u časopisima kao što su Njuzvuk (Newsweek), Tajm (Time), Stern, Geo, Paris Match, Der Špigel (Der Spiegel), Sandej tajms magazin (The Sunday Times Magazine), Independent (The Independent Magazine), Mother Jones, Mare and Granta.

Pol Lou ⁹

Pol Lou je nagrađivani fotograf čiji je rad predstavljen u istaknutim publikacijama kao što su Tajm (Time), Njuzvuk (Newsweek), Lajf (Life), Sandej tajms magazin (The Sunday Times Magazine), Obzerver (The Observer), Independent (The Independent) i Telegraf (The Telegraph). Pokrivao je značajne globalne događaje kao što su pad Berlinskog zida, oslobađanje Nelsona Mandele, glad u Africi, jugoslovenski sukob i uništenje Groznog. Naime, njegove fotografije iz aprila 1999. godine, snimljene u izbegličkim kampovima u Makedoniji i Albaniji, objavljene su u časopisima Telegraf (Telegraph), Njurok tajms (The New York Times) i u jednom francuskom časopisu.

Pol je takođe direktor kurseva master programa iz foto novinarstva i dokumentarne fotografije na Londonskom koledžu za komunikacije (LCC), Univerziteta umetnosti u Londonu (UAL). Pol je 2004. godine ima ključnu ulogu u unapređenju programa do punog nivoa master studijskog programa. Pored toga, napisao je nekoliko knjiga, uključujući „Bosanci“, koja dokumentuje ratnu i posleratnu situaciju u Bosni, i koautor je dela „Razumevanje foto-novinarstva“. Njegovo istraživanje se prvenstveno fokusira na fotografiju sukoba, doprinoseći svojim radovima knjigama poput „Picturing Atrocity: Photography in Crisis“ i „Photography and Conflict.“

Sei Motoda ¹⁰

Rođen sam u Himejiju u Japanu 1953. godine. Pridružio sam se Nipon televiziji (NTV) u Tokiju 1978. godine i počeo da radim kao izveštač vesti. Prvo sam pokrивao domaće vesti kao što je politika. Onda se 1989. godine svetska istorija promenila: Berlinski zid se srušio, a Buš i Gorbačov su se sastali na Malti da proglase kraj Hladnog rata. Otišao sam na Maltu kao član novinarskog tima i bio sam oduševljen dramatičnom promenom istorije. Zamolio sam svog šefa da me pošalje u Evropu i 1994. godine dobio sam mesto šefa londonskog biroa. U to vreme Balkansko poluostrvo je bilo u previranju. Posetio sam Bosnu, Albaniju i Kosovo da bih izveštavao o sukobima. Iznenadio sam se kada sam video da čak i u Evropi dvadesetog veka izbijaju otvoreni ratni sukobi. Napravio sam izveštaj o Kosovu u leto 1998. godine i do tada je bilo vrlo malo Japanaca koji su čuli nešto o Kosovu. Izveštaj o Kosovu je bio moj poslednji izveštaj iz Evrope pošto sam u avgustu pozvan da se vratim u Tokio.

Postao sam urednik stranih vesti 2001. godine. Napustio sam NTV 2014. godine i predavao novinarstvo na Hakuohu univerzitetu u Točigiju u Japanu do marta 2024. godine.

informacije o karijeri pronađene i preformulisane sa:

⁸ <https://www.andrewtesta.co.uk/profile>

⁹ <https://thevifoundation.org/profile/paul-low/>
<https://www.panos.co.uk/photographer/paul-low/>

¹⁰ Biography provided by the journalist

Maks Štal / Kristofer Vener

Ovaj hrabri britanski nezavisni režiser dokumentarnih filmova započeo je svoju karijeru kao Kristofer Vener (Christopher Wenner), pozorišni glumac i reditelj, a zatim kao ko-voditelj Bibisijevog vodećeg dečijeg TV programa „Plavi Petar“ kasnih 1970-ih. Osamdesetih je počeo da putuje u konfliktne zone - Centralnu Ameriku, Liban i drugde - da bi snimao dokumentarne filmove.

Od 1990-ih je usvojio pseudonim Maks Štal (Max Stahl) kao način da mu omogući da ima stalni pristup opasnim mestima – posebno Istočnom Timoru gde je stekao ime snimajući masakr od strane indonežanskih trupa 1991. godine. To i njegov kasniji doprinos dokumentarni film 'Smrt jedne nacije' dali su veliki doprinos cilju Istočnog Timora. Njegov rad tokom 1990-ih odveo ga je i u Rusiju, Čečeniju i na Balkan.

Proživio je svoje poslednje godine u nezavisnom Istočnom Timoru, osnivajući Maks Štal audiovizuelni centar za Istočni Timor, stvarajući arhivu od preko 5000 sati snimaka snimljenih tokom decenija borbe za nezavisnost. Umro je od raka grla 2021.godine.

Maks (Kris) je došao na Kosovo u jesen 1997. godine da bi snimio dokumentarne priloge za vesti britanskog Kanala 4 i kao nezavisni posmatrač srpskih izbora u tadašnjoj pokrajini. Njegovo prvo izveštavanje je o tim izborima. Aleks Anderson, dugogodišnji posmatrač Misije OEBS-a za posmatranje izbora u to vreme sa sedištem u Prištini, priseća se: „Kris je svojom pojavom i energijom bio kao Indijana Džons, čak i sa svojim šeširom“.

Maks je nastavio svoje posete Kosovu u proleće 1998. godine praveći izveštaje koji su dragoceno dokumentovali ovaj period tinjajućeg sukoba koji je počeo da eksplodira, pre nego što je privukao pažnju svetskih medija. On je 9. marta 1998. godine snimao masovne demonstracije u Prištini, okupljene da protestuju protiv srpskog vojnog nasilja u Drenici, kada su ga trojica naoružanih Srba u kožnim jaknama napala, izvukla ga kroz vrata, opljačkala i pretukla. Njegov opis onoga što se dogodilo možete videti ovde:

<https://www.youtube.com/watch?v=BSMgsQjvOws>

---

informacije o karijeri pronađene i preformulisane sa:

⁸ <https://www.andrewtesta.co.uk/profile>

⁹ <https://theviiifoundation.org/profile/paul-lowee/>
<https://www.panos.co.uk/photographer/paul-lowee>

¹⁰ Biography provided by the journalist

EMIR SULJAGIĆ

Dr. Emir Suljagić je novinar, autor, profesor i direktor Memorijalnog centra Srebrenica-Potočari od 2019. godine. Suljagić je doktorirao političke nauke na Univerzitetu u Hamburgu. Bio je ministar obrazovanja Kantona Sarajevo od 13. januara 2011. do 29. februara 2012. godine. Bio je i zamenik ministra odbrane od 31. marta 2015. do 10. decembra 2015. godine.

Radio je kao prevodilac za engleski jezik za Ujedinjene nacije u Srebrenici, a karijeru je započeo kao novinar radeći u nagrađivanom nedeljniku Dani. U Institutu za izveštavanje o ratu i miru radio je kao dopisnik i izveštavao sa Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (ICTY). Suljagić je objavljivao za The New York Times, Boston Globe, AlJazeera, El Pais, Die Zeit i Oslobođenje. Suljagić predaje međunarodne odnose na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu. Suljagić je predavao međunarodne odnose na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu.

Njegovi memoari "Razglednice iz groba" (2003.) prvi su izveštaj preživelog iz Srebrenice koji je objavljen na engleskom jeziku, a potom objavljen i na osam drugih jezika.

Marija Ristic

Marija Ristic is an investigative journalist, with a decade-long experience in war crimes reporting, open-source research and emerging technologies.

She is currently a manager at Amnesty International Crisis Evidence Lab, running Digital Verification Corps – a network that supports Amnesty International teams in human rights documentation and fact-finding. Evidence Lab brings together investigators, engineers, developers and others to pilot new and expanding tools such as artificial intelligence, remote sensing, weapons identification and big-data analytics.

Before joining Amnesty, Marija was an executive director of Balkan Investigative Reporting Network, leading media non-profit in Southeast and Central Europe. For her work as a journalist, she received numerous awards, including the Reporters Without Borders Annual Press Freedom award. Marija Ristic produced many documentaries and reports on alleged war crimes in Kosovo, including the documentary "the Unidentified" and authored the mass graves databases from the wars in former Yugoslavia.

She graduated from Geneva Academy for International Humanitarian Law, as previously held fellowship positions at Columbia University New York and Free University Berlin.

DENIS DŽIDIĆ

Denis Džidić je izvršni direktor i urednik BIRN-a Bosne i Hercegovine (portal Detektor) od 2019. godine. Novinarsku karijeru počeo je u dnevnom listu Oslobođenje 2006. godine, a u BIRN-u BiH je od 2008.

Većinu svoje karijere posvetio je tranzicijskoj pravdi i izveštavanju o ratnim zločinima vezanim za rat u BiH 1992.-1995. godine. Izveštavao je i iz Haaga.

Radio je u "Institute for War and Peace Reporting" u Sarajevu i Haagu. Dobitnik je nekoliko nagrada, između ostalih Udruženja "Biti novinar" za kontinuirano izveštavanje i doprinos očivanju istine o genocidu u Srebrenici.

Pod njegovim vodstvom, Detektor (BIRN BiH) je dobitnik European Press Prize 2020. za izveštavanje o suđenjima za ratne zločine, pitanja tranzicijske pravde i problemima s kojima su se suočavale žrtve sukoba iz 1990-ih. Trenutno je član Pripremnog odbora European Press Prize. Diplomirao je na Odseku za novinarstvo Fakulteta političkih nauka u Sarajevu, a magistrirao je međunarodno pravo.